

Forslag til permanent placering af op til 32 særlige pladser i Psykiatrien

Den 2. juni 2017 blev lovforslaget om oprettelse af særlige pladser i psykiatrien vedtaget. Med udgangspunkt i loven skal der oprettes 150 særlige pladser på psykiatriske afdelinger i hele landet.

Dato 07-08-2017

Sagsbehandler Gry Brun Jensen

Tel. +4578412065

Gry.brun.jensen@stab.rm.dk

1-31-72-139-16

I august 2017 forelægges regionsrådet et forslag til, hvordan der som en midlertidig løsning kan etableres 14 særlige pladser i Regionspsykiatrien Midt, Viborg, og 7 særlige pladser på AUH Risskov. Den midlertidige løsning imødekommer et krav om, at de særlige pladser etableres primo 2018 i den eksisterende kapacitet i sygehusregi.

Side 1

I dette notat beskrives det, hvordan der i de kommende år kan etableres op til 32 senge i den eksisterende kapacitet i sygehusregi. Da Psykiatrien ikke har ledige sengeafsnit til rådighed, vil det være nødvendigt at skabe den fornødne kapacitet ved en intern omrokering af afsnit og funktioner.

En forudsætning har været, at de særlige pladser skal placeres to steder i regionen, henholdsvis i midt/vest og øst i regionen, for at sikre en rimelig geografisk dækning af regionen. Det foreslås derfor, at der etableres 14 særlige pladser i Regionspsykiatrien Midt og 18 pladser i Psykiatrisk Center i Skejby. Dette modsvarer nogenlunde befolkningstallet.

14 særlige pladser i Midt/Vest

Det foreslås, at de 14 midlertidige pladser også permanent placeres i Regionspsykiatrien Midt, Viborg, så man kan trække på den ekspertise, der er opbygget, herunder fordelene ved en tæt tilknytning til retspsykiatrien.

Kapaciteten til etablering af de 14 særlige pladser frigives ved en intern omrokering i Regionspsykiatrien Midt. I forbindelse med renoveringen af lokaler i "Højhuset", hvor sengeafsnittene er placeret, har Regionspsykiatrien Midt midlertidigt placeret et sengeafsnit i Sønderøparken 21. Ved at bevare et sengeafsnit i

Søndersøparken 21, kan der etableres et afsnit med 14 særlige pladser i "Højhuset".

Søndersøparken 21 er udlånt af Hospitalsenheden Midt foreløbigt frem til medio 2020. Hospitalsenheden Midt har ingen konkrete planer for anvendelsen af bygningen, så én mulighed kan være at permanentgøre anvendelsen af bygningen til dette formål. Alternativt kan BUC's bygning i Søndersøparken tages i brug, når BUC flytter til Gødstrup primo 2020.

Alternativ model I – Midt/Vest

Et alternativ til ovenstående model er at fastholde BUC's sengeafsnit i Viborg og i stedet etablere 14 særlige pladser i Gødstrup i de arealer, der er afsat til børneafsnittet, samt på den plads, der frigives, når der flyttes 5 senge til Center for Sundhed i Holstebro i forbindelse med realiseringen af "Psykiatrien i Nordvest". Dette vil kræve en ændring af plan- og programgrundlaget for byggeriet i Gødstrup og en mindre udvidelse af det eksisterende bygningsprojekt. Derudover skal de sikkerhedsmæssige rammer revurderes og forhøjes. Såfremt der ændres i det oprindelige plan- og programgrundlag for byggeriet i Gødstrup, skal der påregnes en merudgift på ca. 3,5–4,5 mio. kr.

Såfremt der tages politisk stilling til dette senest i september 2017, vil dette forslag kunne effektueres i foråret 2020.

Alternativ model II – Midt/Vest

Et andet alternativ til ovenstående midt/vest-modeller er at bygge nyt i tilknytning til Regionspsykiatrien Midt i Viborg eller i Gødstrup. Det vil dog medføre en betydelig anlægsmæssig investering, som ikke vil kunne holdes inden for de nuværende anlægsmæssige rammer. Den skønnede anlægsmæssige pris for 14 særlige pladser i Regionspsykiatrien Midt, Viborg, er 35-40 mio. kr. Et nybyggeri vil tidligst kunne stå klar ved årsskiftet 2019/2020.

18 særlige pladser i Psykiatrisk Center i Skejby

Det foreslås, at der etableres et afsnit med 16 særlige pladser i Psykiatrisk Center i Skejby i forbindelse med ibrugtagningen ultimo 2018 ved at anvende et lav-intensivt sengeafsnit, som var dimensioneret til 16 pladser. Placeringen af de resterende 2 særlige pladser afventer nærmere afklaring og vil evt. kunne indgå i den midt/vestlige placering, hvis der ikke kan tilvejebringes plads i Psykiatrisk Center i Skejby.

Kapaciteten til oprettelse af de særlige pladser i Psykiatrisk Center i Skejby skabes gennem følgende tiltag:

- Favrskov Kommune flyttes fra optageområdet for AUH Risskov/Psykiatrisk Center Skejby til optageområdet for Regionspsykiatrien Randers. Optageområdet harmoniseres dermed med somatikkens, hvilket er i overensstemmelse med hensigten i Spareplan 2015-19, hvor de øvrige optageområder blev harmoniseret, bl.a. med henblik på at høste de fulde gevinster ved etableringen af fælles akutmodtagelser. Der vil ligeledes være tale om en opfølgning på Psykiatriplan 2017, hvor det fremgår, at der i de kommende år skal udarbejdes særskilte planer for, hvordan de sidste af psykiatriens optageområder harmoniseres, så de alle modsvarer somatikkens optageområder.

Patientindtaget svarer med udgangspunkt i 2016-tal til 8 sengepladser. De 8 sengepladser etableres i Regionspsykiatrien Randers ultimo 2018 i forbindelse med, at de psykiatriske afdelinger i AUH Risskov flytter til det nye Psykiatriske Center i Skejby.

Side 2

- Patientgruppen 68-årige+, som i dag indlægges i AUH Risskov, men er bosiddende i Randers, Syddjurs og Norddjurs kommuner, indlægges fra ultimo 2018 i Regionspsykiatrien Randers. Dette svarer til yderligere 4 sengepladser, som etableres i Regionspsykiatrien Randers. Dette medvirker ligeledes til at harmonisere psykiatriens optageområde med somatikens optageområde. Den ambulante behandling af patienter på 68+ år fra Randers, Syddjurs og Norddjurs Kommuner varetages allerede i dag i Regionspsykiatrien Randers.
- Etablering af Borgernes Psykiatrihus i Aarhus Kommune. Region Midtjylland er i dialog med Aarhus Kommune om at etablere et fælles Psykiatriens Hus i Aarhus i løbet af 2018. På et møde d. 26. juni 2017 mellem regionsrådsformand Bent Hansen og rådmænd Thomas Medom var der enighed om at foreslå, at der flyttes 6-8 regionale lavintensive senge til Psykiatriens Hus, når dette er etableret. Dette vil frigive kapacitet i Psykiatrisk Center i Skejby til etablering af 6-8 nye særlige pladser. Hvis der mod forventning ikke indgås en aftale med Aarhus Kommune om et Borgernes Psykiatrihus, skal der findes en alternativ løsning for at frigøre den nødvendige sengekapaцитet til de særlige pladser.
- Forslaget vil indebære, at der ikke længere vil være lavintensive senge i Psykiatrisk Center i Skejby.

Kapaciteten i Regionspsykiatrien Randers skabes ved omdannelse af ambulatoriefaciliteter til 12 sengestuer, samt ved etablering af faciliteter til ambulante aktiviteter i umiddelbar tilknytning til Regionspsykiatrien Randers.

De anlægsmæssige tilpasninger og nye faciliteter i Regionspsykiatrien Randers skal etableres således, at sengeafsnittet og ambulatoriet er klar til ibrugtagning samtidig med, at Psykiatrisk Center i Skejby står klar til indflytning. Da der er tale om en meget forceret proces i forhold til Regionspsykiatrien Randers, kan det blive nødvendigt, at der i Regionspsykiatrien Randers etableres en ambulatorieløsning i midlertidige lokaler i kort tid. Sengene i Regionspsykiatrien Randers vil kunne være på plads fra ultimo 2018.

Alternativ model - Øst

Et alternativ til ovenstående øst-model er at bygge nyt i tilknytning til Psykiatrisk Center Skejby. Det vil dog medføre en betydelig anlægsmæssig investering, som ikke vil kunne holdes inden for de nuværende anlægsmæssige rammer. Den skønnede anlægsmæssige pris for 18 særlige pladser i Skejby er 45-50 mio. kr. Hertil kommer den tidsmæssige horisont, da et nybyggeri vil kunne stå klar ved årsskiftet 2019-2020.

Personalemæssige konsekvenser

Der skal ansættes ekstra personale til varetagelsen af de særlige pladser.

Da der flyttes funktioner og sengepladser fra AUH Risskov/Psykiatrisk Center i Skejby til Regionspsykiatrien Randers, vil der være personale, som fremover får nyt tjenestested. Samlet set vil der være tale om personaleudvidelse i både Aarhus, Randers og Viborg. I Aarhus vil der også være tale om ændrede arbejdsfunktioner for nogle medarbejdere.

Konsekvenser for politisk godkendte servicemål, service for regionsråd, samarbejdspartnere og evt. borgere

Det forudsættes, at de pladser, der flyttes fra psykiatrien til henholdsvis Psykiatrien i Nordvest og Borgernes Psykiatrihus i Aarhus Kommune indgår i sengenormeringen.

Patienter fra Favrskov Kommune og patientgruppen 68+ år fra Randers, Norddjurs og Syddjurs Kommuner vil fortsat have de samme behandlingstilbud i Psykiatrien efter at ansvaret flyttes til Regionspsykiatrien Randers. Harmoniseringen af optageområdet vurderes at have en positiv effekt på mulighederne for samarbejde mellem somatikken og psykiatrien for borgerne i optageområdet samt at forenkle indgangen til det sekundære sundhedsvæsen for patienterne og almen praksis.

Afledte økonomiske konsekvenser

Der tilføres 21,4 mio. kr. fra statslige midler til anlæg af 32 særlige pladser.

Anlægsøkonomiske konsekvenser:

Placering af 14 særlige pladser i Midt/Vest

Det skønnes at koste 2,6 mio. kr. at etablere de fysiske rammer til 14 særlige pladser i Regionspsykiatrien Midt på kort og lang sigt.

Placering af 18 særlige pladser i Aarhus

Den midlertidige løsning med etablering af 7 særlige pladser på AUH Risskov finansieres af driftsmidler.

Anlægsudgifterne vedrørende den permanente løsning består af følgende elementer:

- Etablering af 18 særlige pladser på Psykiatrisk Center, Skejby
Et sengeafsnit med 16 senge i Psykiatrisk Center, Skejby, omdannes til et afsnit med 16–18 særlige pladser. Hvis det ikke er muligt at etablere mere end 16 pladser i Psykiatrisk Center, Skejby, vil de to sidste pladser blive søgt etableret i Viborg i Regionspsykiatrien Midt.
- Indkøb af inventar, herunder senge, til 18 særlige pladser.
- Etablering af sengeafsnit til 12 senge i Regionspsykiatrien Randers
Etablering af sengeafsnit i de eksisterende ambulante behandlingsfaciliteter vil medføre udgifter til istandsættelse. Vinduer skal udskiftes af sikkerhedshensyn, der skal ske en renovering af bygningen og der skal opsættes hegn.
- Bygning af nye ambulante behandlingsfaciliteter i Regionspsykiatrien Randers.
Det skønnes at koste 17.500 kr. pr. m² og der skønnes behov for 1.200 m². Det skønnes, at anlægsudgiften hertil vil være cirka 21 mio. kr.
- Etablering af 6-8 akutdøgnpladser i Borgernes Psykiatrihus i Aarhus.
Det forudsættes, at der er tale om et lejemål, og der afsættes derfor ikke midler til anlægsudgifter. Hvis denne forudsætning ikke kan holde, så kan det komme på tale at etablere pladserne et andet sted.

Det er en forudsætning for realisering af forslaget, at anlæg kan tages i brug fra starten af 2019. Det er usikkert, om det kan lade sig gøre at etablere de fysiske rammer inden for dette korte tidsrum. Dermed indebærer forslaget en risiko for, at de fysiske rammer ikke vil kunne stå klar til ibrugtagning på de nødvendige tidspunkter, hvilket vil skabe behov for midlertidige løsninger, hvis økonomiske konsekvenser ikke er indregnet.

På baggrund af ovenstående er det et foreløbigt skøn, at udgifterne til anlæg vil beløbe sig til minimum 5 mio. kr. over den statslige ramme, dvs. 26,4 mio. kr.

Det er således vurderingen, at anlægsudgifterne ikke kan holdes inden for regionens bloktilskudsandel. En foreløbig beregning peger på, at der vil være et finansieringsbehov på minimum 5 mio. kr. Finansiering af de 5 mio. kr. vil skulle ske via "Puljen til vedligeholdelse og driftsnødvendige projekter".

Den langsigtede løsning forudsætter endvidere en statslig accept af, at den samlede fysiske planlægning af de nye særlige pladser medfører afledte anlægsbehov, som ligeledes finansieres via de af staten afsatte anlægsmidler på 21,4 mio. kr. Der skal således foretages ombygninger/tilbygninger i Regionspsykiatrien Randers.

Driftsøkonomiske konsekvenser

Det er en foreløbig vurdering, at driftsudgifterne ikke holder sig inden for de statslige forudsætninger, og at der vil være behov for en tilførsel af 4,5 mio. kr. årligt fra 2019. Udgangspunktet er således, at der vil være et underskud på de særlige pladser og på den samlede løsning, hvilket skal håndteres i forbindelse med budgetlægningen for 2018. Såfremt finansieringen skal dækkes inden for psykiatriens nuværende økonomiske rammer, vil det være nødvendigt at se på den nuværende sengekapacitet. Det forventes, at de særlige pladser kan aflaste den øvrige psykiatri. Beregningerne vil blive yderligere kvalificeret inden den politiske behandling i september.

Der gøres endvidere opmærksom på, at der vil blive fremlagt en særskilt sag vedrørende Borgernes Psykiatrihus vedrørende de samlede driftsudgifter til dette projekt. Der vil primært være ekstra udgifter til fælles ledelse og udviklingstiltag, da midlerne til pladserne og den ambulante del i Borgernes Psykiatrihus vil være en del af psykiatriens ordinære driftsbudget.